BARNEVELD · BOEDELSCHEIDING VAN 27 APRIL 1743

Hoe Ramseler bij de heer en vrouwe van Driesberg kwam

De ontbrekende schakel tussen de borgstelling van 1736 en Ariens hypotheekakte van 1749 staat in het protocol van Barneveld. Op Huis Brieler verdeelden de erfgenamen van Charlotta Wilhelmina Bentinck haar goederen. Het tweede lot viel aan de heer van Driesberg en zijn echtgenote Seina Margaretha van Wijhe. Post tien van hun lot is Ramseler.

Gelders Archief · 0203/836, fol. 636v–637r, digitale scan 648

Drie akten over hetzelfde erf

1736. Gosen Geurt Bentinck tot Aller stelde Ramseler namens Charlotta Wilhelmina Bentinck als zekerheid voor proceskosten. In de inschrijving ligt het erf in het ambt Ede.

Overwoud · 0203/825, fol. 6r, scan 357

1743. Op 25 februari verklaarden de heren van Driesberg en Van Leeuwe, mede namens hun echtgenotes, de erfenis van de freule te aanvaarden. De akte van 27 april noemt de grond die bij het tweede lot hoorde. De slotregel dateert het tekenen en bezegelen op Huis Brieler.

Aanvaarding · 0203/825, fol. 16r, scan 379 **Datering · 0203/836, scan 650**

1749. Op 12 november liet het echtpaar Rampselaer in de ambten Barneveld en Ede voor 1.500 gulden bezwaren ten gunste van het Nieuwe of Arme Weeshuis in Arnhem. De ontvanger Arien van den Bergh handelde als hun gevolmachtigde.

Overwoud · 0203/825, fol. 21r–21v, bewerking Gemeentearchief Ede

Betekenis voor de familie

De toedeling van het erf aan Ariens opdrachtgevers is BEWEZEN. Zijn ouders, woonplaats en mogelijke verwantschap met Peter blijven open. Voor Peter, de echtgenoot van Anna Wolters, blijven ouders en geboorteplaats NOG TE CONTROLEREN.

BRONBEELDEN · GELDERS ARCHIEF 0203/836

Het tweede lot en de tiende post

De aanhef van het lot loopt over twee bladzijden. Links onderaan op scan 648 staat wie het lot trok. Rechts bovenaan volgt de naam van zijn echtgenote. De tiende post op datzelfde rechterblad beschrijft het erf met bebouwing, hoge en lage landen, velden en slagen.

1 EINDE FOLIO 636v

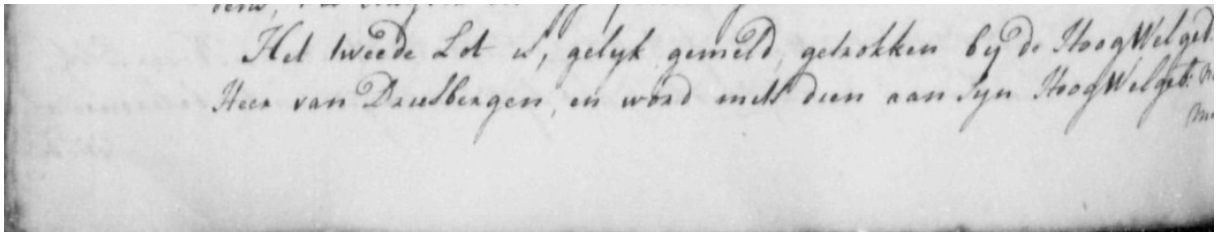

2 BEGIN FOLIO 637r

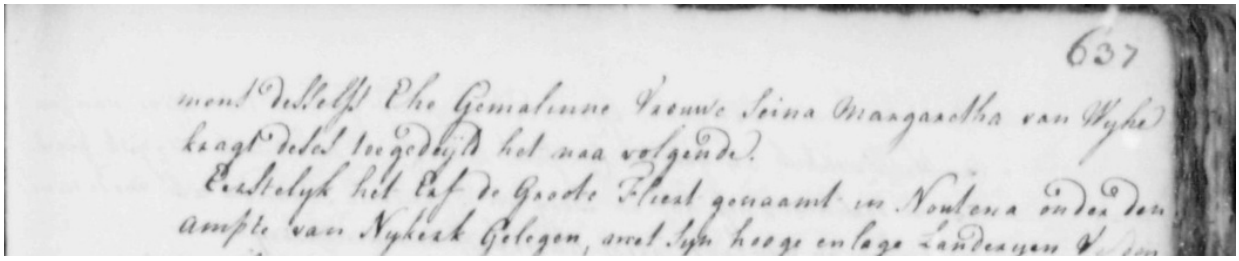

3 RAMSELER OP FOLIO 637r

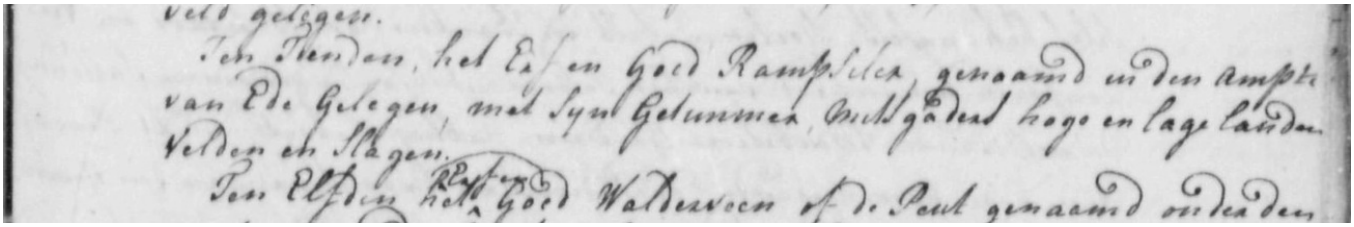

Volledige scan 648 · het lot en het erf in één opname

Datering van de verdeling

Aan het slot van de inschrijving staat het adellijke huis Brieler als plaats en 27 april 1743 als datum. De erop volgende registratieaantekening betreft mei. De Barneveldse boedelscheiding loopt van fol. 634r tot en met 638v (scans 645–650).

Begin boedelscheiding · scan 645 **Slot met datum · scan 650**

De vindplaats is opgespoord via het repertorium van de lenen van Doorwerth. Dat repertorium verwijst bij een ander goed naar de Barneveldse boedelscheiding. De naam Ramseler is op het registerblad zelf gelezen.

Repertorium Doorwerth · leen 47, bij 27 april 1743

FAMILIEFOTOBOEK · HERKENNING VAN DE GEFOTOGRAFEERDE BRON

Onder het bijschrift Gaesdonck ligt een uitgave over Graefenthal

Het familiefotoboek bevat 22 opnamen met het oude bijschrift “Boek bezittingen Gaesdonck in Land van Cleve” (pp. 740–761). Op foto 1 staat het titelblad van Robert Scholtens boek over het cisterciënzerinnenklooster Grafenthal bij Asperden, met het impressum Kleve 1899. Foto 2 draagt het opschrift “Urbar vom Jahre 1381”.

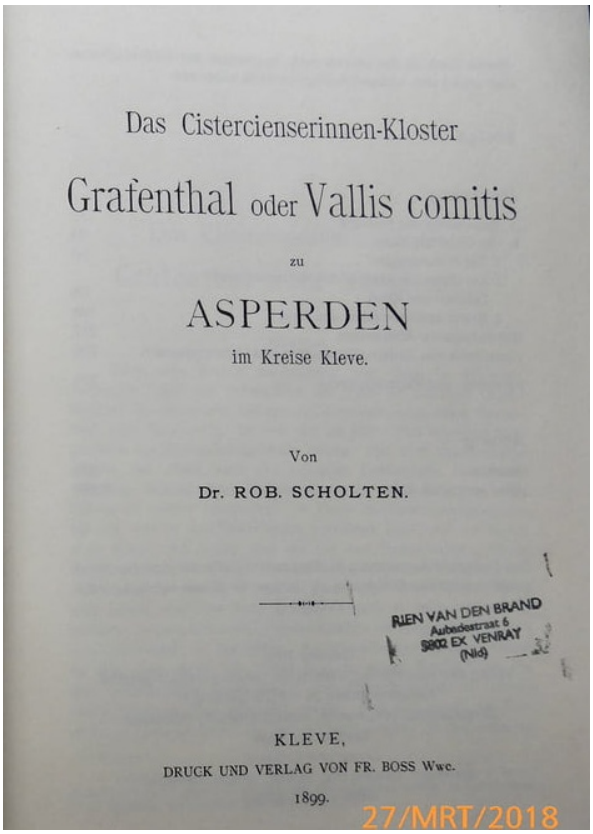
Das Cistercienserinnen-Kloster

Grafenthal oder Vallis comitis

zu

ASPERDEN

im Kreise Kleve.

Von

Dr. ROB. SCHOLTEN.

RIEN VAN DEN BRAND
Aubedestraat 6
6002 EX VENRAY
(Nld)

KLEVE,

DRUCK UND VERLAG VON FR. BOSS Wwe.

1899.

27/MRT/2018

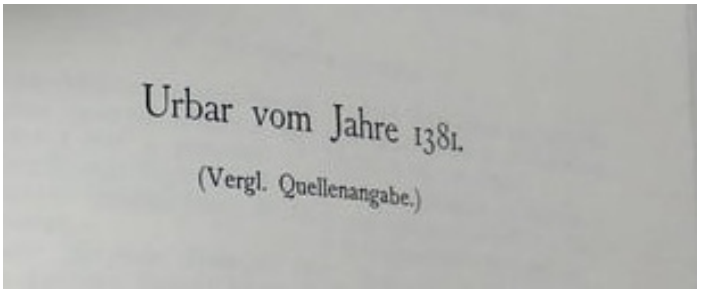
Urbar vom Jahre 1381.

(Vergl. Quellenangabe.)

Foto 2 · datering van het urbar

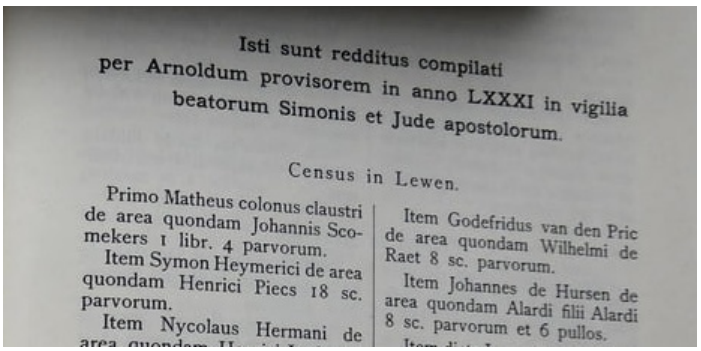
Isti sunt redditus compilati
per Arnoldum provisorem in anno LXXXI in vigilia
beatorum Simonis et Jude apostolorum.

Census in Lewen.

Primo Matheus colonus claustri de area quondam Johannis Scomekers 1 libr. 4 parvorum.

Item Symon Heymerici de area quondam Henrici Piecs 18 sc. parvorum.

Item Nycolaus Hermani de

Item Godefridus van den Pric de area quondam Wilhelmi de Raet 8 sc. parvorum.

Item Johannes de Hursen de area quondam Alardi filii Alardi 8 sc. parvorum et 6 pullos.

Foto 3 · begin van de tekst, p. 261

Op foto 3 begint de Latijnse lijst van inkomsten. De oude albumnaam kan als verwijzing naar de fotoserie bewaard blijven. Voor de inhoud van deze beelden is de bronvermelding Scholten, Das Cistercienserinnen-Kloster Grafenthal oder Vallis comitis zu Asperden im Kreise Kleve, Kleve 1899. Het titelblad alleen maakt de gefotografeerde druk of een eventuele facsimileherdruk niet van elkaar te onderscheiden.

De bestaande projectpagina over Henneken van den Berghe behandelt het urbar van 1381 al onder Graefenthal. Hier is datzelfde onderscheid rechtstreeks aan de beelden van het familiealbum getoetst. Ze leveren geen achttiende-eeuwse ontvangstpost van Gaesdonck op.

Familiefotoboek · pp. 740–761 **LVR · Graefenthal en het urbar**

KESSEL BIJ GOCH · DE TWEEDE BOUWHOF IN 1753

Welke last bij Jacob Leenders hoort

In de gepubliceerde verkooptekst van 22 oktober 1753 lijken drie posten op elkaar. Bij alle drie komen rogge en hoenders voor. De ligging van het goed, de richting van de betaling en de vermelding van was maken het verschil.

Post 2 · de tweede bouwhof

Jacob Leenders pachtte de hof met een elders gelegen, belastingplichtige katstede. De pachter droeg de schatting. De koper van Driesberg moest uit deze hof jaarlijks één malder rogge en een paar hoenders aan klooster Gaesdonck voldoen. Leenders’ eigen pacht aan de heer omvatte onder meer 13 malder rogge, 15 gerst, 14 haver, 5 boekweit en 1 tarwe.

Posten 7 en 8 · twee andere katsteden

Bij elk van deze twee posten staat een jaarlijkse erfpacht van één malder rogge, één pond was en een paar hoenders. De tekst noemt hier geen klooster als ontvanger. Een registerregel met alleen rogge en hoenders geeft te weinig houvast om de hof van Leenders te herkennen.

Gommans / Spruijt · Rond de Grenssteen 47 (1998), pp. 10–14

Wie trad voor het echtpaar op?

Bij de verkoop van Driesberg in 1753 handelde mr. C.C. van Oven als gevolmachtigde krachtens een te Driesberg getekend stuk van 6 oktober. Het echtpaar bekrachtigde de koop op 25 oktober. Dat was een andere opdracht dan die van Arien bij de hypotheek van 1749.

Wat openblijft

Het origineel van de verkoop is door de bewerker aangewezen als Nationaal Archief 2.21.049, nr. 291D. De pachtcedelen van 1784 en 1785 staan in nr. 292. De hier geraadpleegde verkooptekst noemt geen voorganger van Leenders. Voor de jaren vóór 1753 ontbreekt nog de rekeningpost waarin Gaesdonck als ontvanger en de tweede bouwhof als bezwaard goed samen herkenbaar zijn.

Nationaal Archief · Van Dedem, 2.21.049, nrs. 291A–D en 292